

אמר לו: אני הכנסתי אותך לגן עדן להקריב קרבן, ואתה פגמת את המזבח שלא נקרב הקרבן! מפאן והלאה - לעבד את האדמה. וגזר עליו מיתה. וחס עליו הקדוש ברוך הוא וגזרו בשעה שמת סמוך לגן.

מה עשה אדם? עשה מערה אחת והסתתר בה הוא ואשתו. מאיפה ידע? אלא ראה אור דקיק אחד שנכנס באותו מקום שיוצא מגן עדן, והתאנה תאנותו לקברו, ושם הוא מקום סמוך לשער גן עדן.

בא ראה, לא מסתלק אדם מהעולם עד שיראה את אדם הראשון. שואל אותו: על מה הלך מהעולם ואיך יצא? הוא אומר לו: אוי שבגללך יצאתי מהעולם. והוא משיב לו: בני, אני עברתי על מצוה אחת ונענשתי בשבילה, ראה אתה כמה חטאים וכמה מצוות של רבונך עברת.

אמר רבי חייא, עד היום הזה עומד אדם הראשון ורואה את האבות פועלים ביום ומודה על חטאו, ומראה להם את אותו מקום שהיה בו בכבוד עליון, והולך ורואה כל אותם הצדיקים וחסידים שיצאו ממנו וירשו את אותו כבוד עליון שבגן עדן. וכל האבות מודים ואומרים, (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון.

רבי ייסא אמר, כל בני העולם רואים את אדם הראשון בשעה שמסתלקים מהעולם, להראות עדות שמשום חטאי האיש הוא מסתלק מהעולם ולא בגללו של אדם, כמו ששנינו אין מיתה בלא חטא, פרט לאותם שלשה שהסתלקו בעטיו של נחש הקדמוני, ואלה הם: עמרם, לוי ובנימין.

אמר ליה אנא אעלית לך לגנתא דעדן לקרבא קרבנא. ואת פגימת מדבחה דלא אתקרב קרבנא. מפאן ולהלאה לעבוד את האדמה. וגזר עליה מיתה. וחס עליה קדשא בריך הוא וגניז ליה בשעתא דמית סמיך לגנתא.

מה עבד אדם עבד מערתא חדא ואתטמר בה הוא ואתתיה. מנא ידע. אלא חמא חד נהורא דקיק עייל ביהוה אתר דנפיק מגנתא דעדן ותאב תיאובתיה לקבריה. ותמן הוא אתר סמוך לתרע דגנתא דעדן.

תא חזי, לא אסתלק בר נש מעלמא עד דחמי ליה לאדם הראשון. ושאל ליה על מה אזיל מעלמא והיך נפיק. הוא אמר ליה ווי דבגינך נפקנא מעלמא. והוא אתיב ליה ברי אנא עברית על פקודא חדא ואתענשית בגינה. חמי את פמה חובין וכמה פקודין דמארך עברת.

אמר רבי חייא עד פדו יומא קאים אדם הראשון וחזי באבהן תרין זמנין ביומא ואודי על חובוי. ואחמי לון ההוא אתר דהיה ביה ביקרא עלאה. ואזיל וחמי כל אנון צדיקייא וחסידיי דנפקו מניה וירתו להוה יקרא עלאה דבגנתא דעדן. ואבהן פלהון אודן ואמרין (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון.

רבי ייסא אמר פלהו בני עלמא חמאן ליה לאדם הראשון בשעתא דמסתלקי מן עלמא, לאחזאה סהדותא דבגין חובוי דבר נש איהו אסתלק מעלמא ולא בגיניה דאדם. כמה דתנינן אין מיתה בלא חטא. בר אנון תלתא דאסתלקו בגין ההוא עיטא דנחש הקדמוני. ואלין אנון, עמרם לוי ובנימין.

ובנִימין. ויש אומרים גם ישי.
שלא חטאו, ולא נמצא בהם
חטא שימותו בו, רק שזנזרה
עליהם אותה עצת הנחש, כמו
שבארנו.

בא ראה, כל הדורות שהיו בימי
נח, כלם הפשיטו חטאים על
העולם בגלוי לעיני כל. רפי
שמעון היה הולך יום אחד
בשערי טבריה. ראה בני אדם
שהיו קושרים בקשר הקשת
בכדי חרס. אמר, ומה חטא זה
בגלוי להרגיז את רבונם? נתן
עיניו בהם ונזרקו לתוך הים
ומתו.

בא ראה, כל חטא שנעשה
בגלוי, דוחה את השכינה
מהארץ ומסלק את דיורה מן
העולם. אלה היו הולכים בראש
זקוף ועושים חטאיהם בגלוי,
ודחו את השכינה מהעולם, עד
שהקדוש ברוך הוא דחה אותם
והעביר אותם ממנו. ועל זה
כתוב (משלי כה) הגו רשע לפני
מלך וגו', הגו סיגים מכסף וגו'.
וַיֹּאמֶר ה' לא ידון רוחי באדם
לעלם בשגם הוא כשר וגו'. אמר
רבי אלעזר, בא ראה, פשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם,
עשה את העולם הזה להשתמש
כמו שלמעלה, וכשבני אדם הם
צדיקים שהולכים בדרך ישר,
הקדוש ברוך הוא מעורר רוח
חיים שלמעלה, עד שמגיעים
אותם חיים למקום שיעקב
אבינו שרוי בו.

ומשם שופעים אותם חיים, עד
שנמשכת אותה רוח לעולם הזה
שדוד המלך שרוי בו, ומשם
שופעות הברכות לכל אותם
המתחננים. ואותה רוח עליונה
שופעת ונמשכת למטה, ויכולים
להתקיים בעולם. ומשום כך
לעולם חסדו, זהו עולם של דוד

ואית דאמרי אוף נמי ישי. דלא חבו ולא
אשתכח עלייהו חובא דימותון ביה, פר
דאדפר עלייהו ההוא עיטא דנחש בדאמרן.

תא חזי, פלהון דרין דהו ביומוי דנח פלהו
אפשיטו חובין על עלמא באתגליא
לעיניהון דכלא. רפי שמעון הוה אזיל יומא
חד בפילי דטבריה, חמא בני נשא דהו
מקטרי בקיטרא דקשתא בקולפא דקנסיר.
אמר ומה חובא דא באתגליא לארגזא
למריהון. יהיב עינוי בהו ואתרמיו לגו ימא
ומיתו.

תא חזי, כל חובא דאתעביד באתגליא דחי
לה לשכינתא מארעא וסליקת דיורה
מעלמא. ואלין הוו אזלין פרישא זקיף ועבדי
חובייהו באתגליא ודחו לה לשכינתא
מעלמא. עד דקדשא בריך הוא דחא לון
ואעביר לון מניה. ועל דא כתיב (משלי כה) הגו
רשע לפני מלך וגו' הגו סגים מכסף וגו' :

וַיֹּאמֶר יי לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם
הוא כשר וגו'. אמר רבי אלעזר תא

חזי, בד ברא קדשא בריך הוא עלמא עבד
להאי עלמא לאשתמשא (דף נח ע"א) פגוונא
דלעילא. וכד בני עלמא אנון זפאין דאזלי
בארח מישר, קדשא בריך הוא אתער רוחא
דחיי דלעילא עד דמטו אנון חיינ לאתר
דיעקב שריא ביה.

ומתמן נגדי אנון חיינ עד דאתמשיף ההוא
רוחא להאי עולם דדוד מלפא שריא

ביה. ומתמן נגדי ברכאן לכלהו אנון תתאי.
וההוא רוחא עלאה אתנגיד ואתמשיף לתתא
ויכלין לאתקיימא בעלמא. ובגיני כך לעולם
חסדו דא הוא עולם דדוד מלפא. ובגין כך
פתיב לעלם בלא וא"ו. דהא כד (איהו) ההוא